

Yozgad Milletvekili İhsan Olgun ve Isparta Milletvekili Sait Köksal'ın, Dâhiliye Memurları Kanununun 2 nci ve 3 ncü maddelerinin değiştirilmesi hakkındaki 4089 sayılı Kanunla bu kanuna ek 4329 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi ve İçişleri Komisyonu ile Geçici Komisyon raporları (2/87)

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

1700 sayılı Kanunun ikinci ve üçüncü maddelerini değiştiren 4089 sayılı Kanunun bir ve ikinci maddelerinde değişiklikler yapılması hakkındaki Kanun tasarısı gerekçeleriyle birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla arz ederim.

Yozgad Milletvekili
İhsan Olgun

Gerekeçe

1700 sayılı İçişleri Memurları Kanununun ikinci, üçüncü maddelerini değiştiren 4. VII. 1941 tarih ve 4089 sayılı Kanun ile ilcelerde en yüksek Hükümet memuru olan kaymakamların intihap, tâyin ve yetiştirme usulleri yeniden düzenlenmiştir.

12. VII. 1941 tarihinden beri yürürlükte bulunan bu kanunun uygulanması ile çok iyi neticeler alınmış, kaymakamlık kursunu muvaffakiyetle bitiren 180 yeni kaymakam gerek kursta ve gerek stajda kazandıkları üstün vasıflarla meslek için hakikaten faydalı birer eleman olmuşlardır.

Ancak yapılan tecrübe ve gelişen olaylar ile bu kanunda yeniden bâzı değişiklikler yapılması zaruri görüldüğünden birisi «1700 sayılı Kanunun birinci ve ikinci maddelerini değiştiren 4089 sayılı Kanunun birinci ve ikinci maddelerinde değişiklikler yapılması» diğeri de «Devlet Memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkındaki 3656 sayılı Kanuna bağlı cetvelin 4446 sayılı Kanunla değiştirilmiş olan İçişleri Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması» na dair olmak üzere iki kanun tasarısı ilişik olarak sunulmuştur.

Siyasal Bilgiler Okulu ile Hukuk Fakültesi mezunlarından kaymakam olacaklar altı ay namzetlik, bir buçuk yıl maiyet memurluğu ve altı ay da kaymakamlık kursuna tâbidirler. Maiyet memurluğundan evvel Bakanlığın merkez ve ilcelerdeki her hangi bir kadrosunda yaptırılmakta olan altı aylık namzetlik süresi bu namzetliği yapanları çok sıkıdığı gibi altı ayda bir gelip geçici olduklarından buldukları dairelerin âmirleri de kendilerinden faydalanamamaktadırlar.

Diğer taraftan ekseriyetle acik kadro bulunmam sı yüzünden okuldan veva fakülteden mezun olur olmaz tâyinleri mümkün olamadığından mecburi hizmeti olmıyan Hukuk Fakültesi mezunları kaymakam olmaktan vazgeçmektedirler. Bu namzetler esasen namzetlikte buldukları sürece gördükleri işleri maiyet memurlukları esnasında tekrar görmekte olduklarından bu şekildeki namzetlik altı ay süresinin kaldırılması, kaymakam adaylarının namzetliklerini maiyet memurluklarında gecirmek suretiyle üç yıl staj süresinin iki buçuk yıla indirilmesi ve bu yönden dolayı maiyet memurluğuna tâyin sırasında yaş haddinin 29 dan 30 a çıkarılması ve fiili askerlik ödevine çağırılıpda 30 yaşını bu ödevlerini ifa sırasında geçirmiş bulunanların terhislerinden itibaren en çok altı ay içerisinde müracaat etmeleri muvafık görülerek 4089 sayılı Kanunun birinci maddesinin «C» fıkrası buna göre yeniden düzenlenmiştir.

Yine 4089 sayılı Kanunun ikinci maddesinin A fıkrası gereğince kaymakamlık kursunu muvaffakiyetle bitirenler 30 . VI . 1430 tarih ve 3656 sayılı Kanunun birinci maddesinde yazılı maaş derecelerinin 9 nu derecesi ile bunlardan mezkûr kanunun üçüncü maddesinin H fıkrası gereğince yabancı dil imtihanını kazanmış olanlar da sekizinci derece ile kaymakam tâyin olunmaktadırlar.

Bu hüküm, daha evvelden de olduğu gibi Kaymakam adaylarına üç yıllık adaylıkları zamanında yaptıkları sürekli ve yorucu stajda kazandıkları yüksek vasıflar sebebiyle bir üst derece maaş, diğer tâbiri ile üç yıl kıdem sağlamaktadır.

Kanun tasarısının ikinci maddesinin B fıkrasına 30 . VI . 1939 tarih ve 3656 sayılı Kanunda her hangi bir değişiklik yapılması halinde, yeni bir kanun konusu ile karşılaşmamak için kaymakam tâyin edilenlere verilecek bu zam ile alacakları maaş derecesinin kaymakambğm ilk maaş derecesinden aşağı olmayacağı şekilde bir hüküm konmuştur.

4089 sayılı Kanunun yürürlüğe geçmesinden evvel bu maaş derecesi iki buçuk yılda iktisap ettirilirdi. Halbuki geçen genel harb dolayısıyla kaymakam olmazdan evvel fiili askerliklerini yapanlar 3923 sayılı Kanun gereğince iki buçuk yıl kıtada kaldıklarından evelce iki buçuk yılda ve bilâhara üç yılda kaymakam olabilenler 40 89 sayılı Kanun yürürlüğe geçtikten sonra beş yıl ve daha fazla süreyi mütaakıp kaymakam olmaya başlamış ve kaymakam olmazdan evvel 40 lira maaş ekseriyetle almış veya hak kazanmış bulunduğundan bu üstün derece maaş farkından istifade edemedikten başka kaymakam olmazdan evvel fiili askerliklerini yapmamış olan adaylar üç yıl sonra bu üstün maaştan istifade ettiklerinden askerliğini kaymakam olduktan sonra yapanlar askerliğini kaymakam olmazdan evvel yapanlardan daima bir derece üst maaş almak gibi haksız bir üstünlüğe nail olmaktadır. Bu haksızlığın telâfisi için sözü geçen ikinci maddenin A fıkrasından bu konuya ait hüküm yeni tasarıda B fıkrası altında ve evvelki hükmü sağladığı kıdemi aynen muhafaza etmek üzere yeniden düzenlenmiş ve şimdiye kadar kaymakamlık kursunu muvaffakiyetle bitirip kaymakam olanlardan bu haksızlığa mâruz kalanlar için ayrıca geçici bir madde eklenmiştir.

Bundan başka 4089 sayılı Kanunun ikinci maddesinin D fıkrasının ikinci cümlesiyle valilik hariç kaymakamlıktan başka bir memuriyete geçenler kaymakamlıkta iktisap ettikleri derece farkını kaybetmektedirler. Bu fıkranın birinci cümlesi hükmüne göre üç yıl kaymakamlık edenlerden Cumhurbaşkanlığı ile Türkiye B. M. Meclisi, Başbakanlık ve Danıştayda bir memurluğa geçenler bu kazançlarını kaybetmedikleri halde İçişleri teşkilâtında vali olmazdan evvel her hangi bir memuriyete meselâ Mülkiye müfettişliğine veya vali muavinliği ile Bakanlık teşkilâtında bir göreve tâyin edildikleri zaman kaymakam olurken iktisap ettikleri derece farkını kaybetmeleri gençlerin bihakkın inkisarını mucip olacağı gibi Bakanlık merkez ve iller teşkilâtını yeni ve ehil elamanlardan mahrum bırakacağı cihetle mahzurlu görüldüğünden kursu muvaffakiyetle bitirip kaymakam olanların Cumhurbaşkanlığı, B. M. Meclisi, Başbakanlık ve Danıştay daireleri ile İçişleri Bakanlığı teşkilâtı dâhilinde ve belediye reislikleri ile ve belediyelerin maaş kadrolarında ve özel idarelerde bir yerden diğer yere maaş kıdemlerinde fark gözetilmeksizin nakil ve tâyinlerine mesaf verilmemesi hususunda bu fıkra dahi yeniden hazırlanmıştır.

Yine 4089 sayılı Kanunun ikinci maddesinin B fıkrası 3656 sayılı Kanunun ikinci maddesinin H fıkrası mucibince yabancı dil imtihanını kazanmış olan kaymayamlar arasından her yıl müsabaka ile seçilecek beşinin meslekî tetkik için yabancı memleketlere gönderilmelerini âmir bulunmaktadır.

20 . IX . 1943 tarihindenberi yürürlüğe girmiş olan 4489 sayılı Kanun Devlet memurlarının bilgi, görgü ve ihtisaslarını artırmak için yabancı memleketlere gönderilmelerini daha geniş mikyasta derpiş ettiğinden 4089 sayılı Kanundaki bu fıkra yeni tasarıya konulmamıştır.

Askerlik görevini yapmakta iken 29 yaşını geçirmiş olanların da maiyet memurluğuna tâyin edilebilecekleri tasarının birinci maddesinin « C » fıkrasına ilâve edilmiş bulunduğundan bu husustaki 4089 sayılı Kanuna ek olan 4329 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılması için tasarıya bir madde eklenmiştir.

İçişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.

İçişleri Komisyonu

Esas No. 2/87

Karar No. 18

10 . V . 1948

Yüksek Başkanlığa

İçişleri memurları Kanununun 2 ve 3 nci maddelerini değiştiren 4089 sayılı Kanunun 1 ve 2 nci maddelerinde değişiklikler yapılması hakkında Yozgad Milletvekili İhsan Olgun ve İsparta Milletvekili Sait Köksal tarafından verilen Kanun teklifi İçişleri Bakanının huzuriyle Komisyonumuzca incelendi:

Teklif İçişleri memurları statüsünde bugün için ıslaha muhtaç, başlıca şu üç noktayı ihtiva ediyor:

1. — Maiyet memurluğu staj süresi. İdare meslekine intisapta Devlet şubasının başka hiçbirinde görülmemiş şekilde biri staj devresinin içinde, biri de devre başlamazdan önce olmak üzere iki kere altışar aylık namzetlik süresi halen mevcut olup teklif bu lüzumsuz katmerli adaylık müddetinden birinci altı aylık kısmı kaldırılmakta ve bu suretle kaymakamlık stajını iki buçuk yıla indirmektedir.

2. — Şimdiki hükümlere göre staj süresi içinde fiili askerlik görevini ifaya çağrılanlar ile Yedek Subay Okulunun talim devre ve kadrolarının mahdudiyeti bakımından bu vatan hizmetine daha geç yani kaymakam olarak iltihak edenler arasında kıdem, terfi, maaş hakları bakımından birinciler aleyhine husule gelen farklar ve mağduriyetleri bu teklif telâfi edecektir.

3. — Cumhurbaşkanlığı, Büyük Millet Meclisi, Başbakanlık, Danıştay kadrolarındaki görevlere en az üç yıl kaymakamlık etmiş genç idarecilerden seçilenlerin kıdem ve terfi haklarını koruyan hükümler bugün statüde mevcuttur; fakat aynı vasıftaki genç idareciler İçişleri Bakanlığının diğer kadrolarına alınırlarsa, meselâ bir il emniyet müdürlüğüne, Bakanlık şubelerine, veya bir belediye Başkanlığına geçerse mesleki kıdemleri kaybolur. İşte teklif, bu boşluğu da doldurmuş oluyor.

Kanun tasarruflarının tümü üzerine açılan konuşmada teklif sahiplerinin gerekçesinde gösterilen değişiklik sebepleri tamamen vârit görül-

müş ve Hükümet de teklifin esasına mutabakatını bildirmiş olmakla beraber kaymakamlık kursunun kuruluş ve programlarında Siyasal Bilgiler Okulu ile Hukuk fakülteleri mezunları için bir certificat mertebesi mahiyetinde memleket ihtiyaç ve gerçeklerinin müşahedelerine dayanan ilmi ve idari rüşuh ve tekâmülü sağlayacak gelişmelere ihtiyaç bulunduğu belirtilmiş, İçişleri Bakanı tarafından da bu konu üzerinde işletilmekte olduğu beyan olunmuştur.

Oy birliği ile maddelerin müzakerelerine geçilerek birinci madde çoğunlukla kabul olundu.

İkinci maddenin B fıkrasında 3656 sayılı Kanuna atfedilen hükümlere ait ibare tashih edildi. C fıkrasının son cümleleri stajyerlerin istihdam mevkilerinin kendi kadrolarıyla idarenin her şubesinde yapabilmeleri imkânına genişlik verecek surette değiştirildi. D fıkrasında sayılan teşkilât arasına hâkimlik ve Milli Eğitimde olduğu gibi İdare meslekî mensuplarının da kıdemlerini korumak üzere Milletvekilliği de dâhil edilmiştir.

Geçici madde kanunun makale teşmiline matuf ibarede bâzı tashihlerle, 3, 4, 5 nci maddelerde aynen oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

İçişleri Komisyonu Başkanı Başkan V.

Tekirdağ

Çoruh

C. Uygur

A. Tüzün

Sözcü

Kars

Balıkesir

Bolu

A. Eyidoğan

F. Tiritioğlu

H. Ş. Adal

Çoruh

Gümüşane

Dr. C. Kazancıoğlu

A. K. Varınca

Kayseri

Muğla

Muş

F. Apaydın

N. Erdem

H. Onaran

İmzada bulunmadı.

Siird

Sinob

Sivas

L. Yavuz

S. Batur

M. Ş. Bleda

İmzada bulunmadı.

Sivas
N. Ergin
İmzada bulunmadı.

Tokad
R. Güreli

Tokad
A. G. Pekel

Yozgad
İ. Olgun

Adalet, Bütçe, İçişleri, Maliye ve Millî Savunma Komisyonlarından seçilen 3 er üyeden kurulan Geçici Komisyon raporu

T. B. M. M.
Geçici Komisyonu
Esas No. 2/87
Karar No. 3

14 . 2 . 1949

Yüksek Başkanlığa

Yozgad Milletvekili İhsan Olgun ve İsparta Milletvekili Sait Köksal'ın «1700 sayılı Kanunun 2 nci ve 3 ncü maddelerini değiştiren 4089 sayılı Kanunun 1 nci ve 2 nci maddelerinde değişiklikler yapılması hakkındaki kanun teklifleri havalesi gereğince İçişleri Komisyonunda müzakere ve intaç edilerek 10 . V . 1948 tarih ve 2/87,18 sayılı kararla Yüksek Başkanlığa sunulmuş ve Bütçe Komisyonuna gönderilen teklif müzakere edilmekte iken 4379 sayılı Kanunun tadiline dair tasarı ve teklifleri incelemek üzere Kamutay tarafından teşkiline karar verilen geçici komisyonumuza mezkûr kanuna ait tadil tasarı ve teklifleri ile irtibatına mebni gönderilmiş olmakla İçişleri ve Maliye Bakanlığı mümessilleri huzuriyle incelendi.

1. — 4089 sayılı Kanunun 1 nci maddesinde aşağıdaki değişikliklerin yapılması uygun görüldü.

A) Üç yıllık kaymakamlık stajının ilk altı aylık müddetinin maiyyet memurluğunda geçmemekte oluşu; gerek aday için kadro bulunmaması yüzünden bu mesleğe intisap imkânını daraltmakta gerekse, stajın gayesine uygun bir esas teşkil edememektedir. Bu itibarla, ilk altı aylık adaylığın maiyyet memurluğu içinde ve bu vazifeyi yaparak geçirilmesinde büyük bir fayda mülâhaza edilmiş ve maiyet memurluğuna tâyin edilmeden önceki altı ay adaylık müddeti kaldırılarak maiyet memurluğu staj devresi içine alınmıştır. Altı ay maiyet memurluğu adaylığı bittikten sonra memur, asıl olarak maiyet memurluğuna tâyin olunur.

B) Maiyet memurluğundan önceki altı aylık memur adaylığı kaldırıldığı için maiyet

memurlarının staj müddetleri; altı ay maiyet memurluğu adaylığı, bir buçuk sene maiyet memurluğu ve altı ay da kaymakamlık kursu olmak üzere iki buçuk seneye inmiş bulunmaktadır. Gerek kaymakamlık kadrolarındaki noksanlığın doldurulması, gerekse bu müddetin yetiştirme bakımından yeter görülmesi itibariyle, normal memuriyet adaylık müddetinin maiyet memurluğunda geçirilmesi uygun görülerek staj müddeti iki buçuk seneye indirilmiştir.

C) 4089 sayılı Kanunun birinci maddesine bir fıkra eklenmesine dair 4329 sayılı Kanunda : 29 yaşlarını askerlik ödevleri sırasında idrak etmiş olanların yaş durumlarının maiyet memurluğuna alınmalarına engel teşkil etmeyeceği ve terhislerinden sonra bu vazifeye alınabilecekleri beyan edilmektedir. Fakat terhisten sonra müracaat için bir müddet tahdidi konulmadığından, bu durumda olanlar için, kanun koyucunun maiyet memurluğuna girmeyi 29 yaş ile tahditte güttüğü maksat kaybolmaktadır. Bu itibarla, mezkûr fıkraya terhisten sonra altı ay içinde müracaat şartı konulmuş ve binnetice 4329 sayılı Kanun hükmünün kaldırılması gerekmektedir.

2. — 4089 sayılı Kanunun 2 nci maddesindeki değişiklik :

A) Kaymakamlık kursunu başarı ile bitirenlerin memuriyet derecelerini belirtmek için yürürlükteki kanun bunların 9 ncu maaş derecesi ile tâyin edileceklerini beyan etmektedir. Teklif sahipleri, 3656 sayılı Kanunla yapılacak bir değişikliğin yeni bir kanun tadili gerektirmemesi için, bu keyfiyetin, kaymakam tâyin edilenlere 2,5 kıdem verilir şeklinde ifade

edilmesini istemektedirler. Komisyonumuz, neticede bir değişiklik olmaması itibariyle daha vazih olan mer'î metnin aynen kalmasını terviç etmiştir.

B) Maddede yapılmak istenen ikinci değişiklik, askerlikte geçirilen müddete taallük etmektedir. Kaymakam olduktan sonra askere alınanlarla stajını bitirmeden askere gidenler arasında ikinciler aleyhine bir kıdem düşüklüğü hâsıl olduğundan çok yerinde olarak buna sebebiyet veren hükmün tadilini ve geçmiş yıllara mütaallik olarak da geçici maddeyi teklif etmişlerdir.

4379 sayılı Kanunun birinci maddesinde yapılan değişiklik ve bu kanuna eklenen geçici ikinci madde bu teklifin gayesini yerine getirdiğinden bu maddede bir değişiklik yapılmasına ve geçici madde eklenmesine lüzum bırakmamıştır.

C) Maiyet memurluğu kadrosunun yetersizliği sebebi ile, yeter sayıda açık bucak müdürlüğü bulunmadığı zaman Bakanlığın İller teşkilâtında açık bulunan diğer bir memurluk kadrosu karşılık tutularak da maiyet memurluğuna tâyini sağlaması uygun görülmüştür.

D) Maiyet memurunun köylerde de çalıştırılması gerektiğine dair teklif, köylerde muayyen bir kadro ve vazife mevcut olmaması ve bucak müdürlüğünde köy işleri ile ilgileneceği tabii bulunması sebebi ile uygun görülmemiş ve bu ibare maddeden çıkarılmıştır.

E) Maiyet memurunun çalıştırılacağı vazifelerde «sırası ile» kaydının konulmasında mahzur gören komisyonumuz, bu sıranın hal ve şartlara uygun olarak staj zamanında tâyin edilmesini terviç etmiş ve bu kaydı maddeden kaldırmıştır.

F) Maiyet memurunun kaymakamlık kursuna alınabilmek için staj gördüğü il valisinin ehliyetini işar ile İçişleri Bakanlığının bunu tasdik etmesi şartlarından ikincisinin kaldırılması ve sadece valinin beyanı ile iktifa edilmesi hakkındaki teklif; aynı vilâyette iki valinin değişmesi veya ayrı iki vilâyette staj yapılması halinde bu iki valinin maiyet memuru hakkında değişik ve zıt hüküm vermeleri halinde kaymakamlık kursuna alınıp alınmaması hususunda Bakanlığın hüküm vermesi gereği düşünülerek yalnız bu hale munhasır olarak Bakanlığın incele-

me ve karar hakkı olacağı (A) fıkrasında belirtilmiştir.

G) Maddenin (C) fıkrasında: Üç yıl kaymakamlık ettikten sonra Cumhurbaşkanlığı, Büyük Millet Meclisi, Başbakanlık ve Danıştay da bir memuriyete tâyin edilenlerin bu memuriyetlerdeki geçirdikleri müddetin idare hizmetinde geçmiş sayılacağı yazılıdır. Kanun teklifinde belediye başkanlığına seçilme, belediye ve özel idarelerin maaşlı kadrolarından bir memuriyete tâyin edilme halinde de aynı hükmün uygulanması istenilmektedir.

a) Belediye başkanlığı gerek seçim ve gerekse ödenek gibi farkları olmak ve memur kadrosu içinde bulunmamakla beraber gördüğü hizmetin mahiyeti itibariyle idare hizmeti olması bakımından, bu hizmette geçirilen müddetin idare hizmetinde geçmiş sayılması mümkün ve faydalı görülümüşse de, belediye ve özel muhasebenin alehtlak maaşlı bir memurluğuna tâyin edilme halinde hizmetin idare hizmetinde geçmiş sayılmasının muvafık olmayacağı düşünülmüş ve ancak belediye başkanı yardımcılığı ile belediye şube müdürlüklerinde geçirilen müddetin İçişleri memurluğunda geçmiş sayılması ve fıkralara bunların eklenmesi kararlaştırılmıştır.

b) İçişleri Komisyonu, Milletvekilliğinde geçirilen müddet hakkında da aynı hükmün uygulanmasını uygun görerek fıkralara Milletvekilliğini de eklemiştir. Hâkimler ve Millî Eğitim mensuplarına kıyasen yapılan bu ilâve hakkındaki müzakere sonunda fıkranın İçişleri Komisyonunun teklifi veçhile kabul edilmesine çoğunlukla karar verilmiştir.

c) Maddenin (C) fıkrasının ikinci cümlesine göre, yukarıda yazılan memuriyetlerle vekillikten başka bir memuriyete tâyin edilen kaymakam iktisap etmiş olduğu derece farkını kaybetmektedir. Halbuki, İçişleri teşkilâtında vali olmadan önce her hangi bir memuriyete meselâ mülkiye müfettişliği, vali muavinliğine tâyin halinde bu kayba uğramaları izahı imkânsız bir haldir. Bu itibarla, İçişleri teşkilâtında bir memuriyete tâyin halinde de iktisap edilen derece farkının muhafaza edilmesi hakkındaki teklif de komisyonumuzca kabul edilmiştir.

K) Bu maddenin (B) fıkrası, 3656 sayılı Kanunun (H) fıkrası gereğince yabancı dil imtihanını kazananlar arasından her yıl beş öğrencinin yabancı memleketlere tahsil için gönderi-

leceğini beyan etmektedir. Halbuki 4489 sayılı Kanun bu imkânı daha geniş ölçüde bütün bakanlık memurları için sağlanmış olduğundan artık bu hükme ihtiyaç kalmamış ve (B) fıkrası maddeden çıkarılmıştır.

Bu suretle yapılan değişikliklerle hazırlanan kanun teklifi Kamutaya arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maaş Kanunu Geçici Kom. Başk.

Ordu
H. Şarlan

Sözetü

Bursa
A. Konuk

Kâtip
Erzurum
Ş. İbrahimhakkıoğlu

Afyon K.
Gl. S. Aldoğan

Ankara
M. Aksoley

Balıkesir
H. Şeremetli

Çankırı
Gl. Z. Soydemir

Giresun
E. Dizdar

Malatya
E. Doğan

Mardin
M. K. Boran

Niğde
R. Gürsoy

Tekirdağ
R. E. Cezaroğlu

Yozgad
İ. Olgun

YOZGAD MİLLETVEKİLİ İHSAN OLGUN VE İSPARTA MİLLETVEKİLİ SAİT KÖK- SAL'IN TEKLİFİ

1700 sayılı Kanununun ikinci ve üçüncü maddelerini değiştiren 4089 sayılı Kanunun bir ve ikinci maddelerinde değişiklikler yapılması hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — 9 . VI . 1930 tarih ve 1700 sayılı Kanunun ikinci maddesini değiştiren 4 . VII . 1941 tarih ve 4089 sayılı Kanunun birinci maddesiyle bu kanuna ek 16 . XII . 1942 tarih ve 4329 sayılı Kanun aşağıda yazılı olduğu şekilde değiştirilmiştir:

A) İçişleri Bakanlığı memurluklarına intisap ve terfide bu kanunda yazılı haller dışında genel hükümler uygulanır.

B) Bu kanunun birinci maddesinde yazılı dördüncü ve daha yukarı sınıflardaki memurluklara geçebilmek ve tâyin olunmak için Siyasal Bilgiler Okulundan veyahut Hukuk Fakültesinden mezun olmak şarttır.

C) Siyasal Bilgiler Okulu ile Hukuk Fakültesi mezunlarından yaşları 29 u geçmemiş olanlar;

788 sayılı Memurin Kanununda yazılı sağlık şartlarını haiz olmakla beraber memleketin her ikliminde iş görmeye ve her vasıta ile gezip dolaşmaya kabiliyetleri bulunduğu hakkında tam teşekküllü Devlet hastanelerindeki kurullardan rapor alanlar maiyet memurluklarına namzet olarak tâyin olunurlar.

Bunlar için namzetlik süresi altı aydır. Bu süre sonunda valilerce ehliyeti tasdik edilenler

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

1700 sayılı Kanununun 2 nci ve 3 ncü maddelerini değiştiren 4089 sayılı Kanununun 1 ve 2 nci maddelerinde değişiklikler yapılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 9 . VI . 1930 tarih ve 1700 sayılı Kanununun 2 nci maddesini değiştiren 4 . VII . 1941 tarih ve 4089 sayılı Kanununun 1 nci maddesiyle bu kanuna ek 16 . XII . 1942 tarih ve 4329 sayılı Kanun aşağıda yazılı olduğu şekilde değiştirilmiştir.

A) İçişleri Bakanlığı memurluklarına intisap ve terfide bu kanunda yazılı haller dışında genel hükümler uygulanır.

B) Bu kanunun birinci maddesinde yazılı 4 ncü ve daha yukardaki sınıflardaki memurluklara geçebilmek ve tâyin olunmak için Siyasal Bilgiler Okulundan veya Hukuk Fakültesinden mezun olmak şarttır.

C) Siyasal Bilgiler Okulu ile Hukuk Fakültesi mezunlarından yaşları 29 u geçmemiş olanlar:

788 sayılı Memurin Kanununda yazılı sağlık şartlarını haiz olmakla beraber memleketin her ikliminde iş görmeğe ve her vasıta ile gezip dolaşmağa kabiliyetleri bulunduğu hakkında tam teşekküllü Devlet hastanelerindeki kurullardan rapor alanlar maiyet memurluklarına namzet olarak tâyin olunurlar.

Bunlar için namzetlik süresi altı aydır. Bu süre sonunda valilerce ehliyeti tasdik edilenler

GEÇİCİ KOMİSYONUN DEĞİŞTİRİŞİ

1700 sayılı Kanununun 2 nci ve 3 ncü maddelerini değiştiren 4089 sayılı Kanununun 1 nci ve 2 nci maddelerinin ve 4089 sayılı Kanununun 1 nci maddesine ek 4329 sayılı Kanununun 1 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 9 . VI . 1930 tarih ve 1700 sayılı Dahiliye memurları hakkındaki kanunun 2 nci maddesini değiştiren 4 . VII . 1941 tarih ve 4089 sayılı Kanunun 1 nci maddesi ile 4089 sayılı Kanuna ek 16 . XII . 1942 tarih ve 4329 sayılı Kanununun 1 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

A) İçişleri Bakanlığı memurluklarına intisap ve terfide bu kanunda yazılı haller dışında genel hükümler uygulanır.

B) Bu kanunun birinci maddesinde yazılı dördüncü ve daha yukarı sınıflardaki memurluklara geçebilmek ve tayin olunmak için Siyasal Bilgiler Okulundan veya Hukuk Fakültesinden mezun olmak şarttır.

C) Siyasal Bilgiler Okulu ile Hukuk Fakültesi mezunlarından yaşları 29 u geçmemiş olanlar :

788 sayılı Memurin Kanununda yazılı sağlık şartlarını haiz oldukları ve memleketin her ikliminde iş görmeye ve her vasıta ile gezip dolaşmaya kabiliyetleri bulunduğu hakkında tam teşekküllü Devlet hastanelerindeki kurullardan rapor alanlar maiyet memurluklarına aday olarak tayin olunurlar.

Altı ay adaylık süresi sonunda valilerce ehliyeti tasdik edilenler asıl olarak maiyet memur-

Teklif

(Asil olarak maiyet memurluğuna tâyin olunur.) ve bu memuriyette bir buçuk yıllık bir kaymakamlık stajına ve bundan sonra da altı aylık bir kaymakamlık kursuna tâbi tutulurlar.

Şukadarki, fiili askerlik ödevine çağırılıp da 29 yaşını bu ödevlerini ifa sırasında geçirmiş bulunanların terhislerinden itibaren altı ay içinde müracaat etmeleri şartıyla bu yaş durumları namzet olarak maiyet memurluklarına alınmalarına mâni teşkil etmez.

Valilerce ehliyetleri tasdik edilmiyen aday maiyet memurları başka bir yere nakledilerek haklarında «A» fıkrası gereğince genel hükümler uygulanır.

MADDE 2. — Aynı kanunun üçüncü maddesini değiştiren 4 . VII . 1941 tarih ve 4089 sayılı Kanunun ikinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

A) Kaymakamlık stajı maiyet memurlarına İçişleri Bakanlığınca tesbit edilecek esaslar dâhilinde sırası ile bucak müdürlüklerin de, illerin muhtelif idare şubelerinde, ilçe kaymakamlıkları refakatinde, kaymakamlık vekâletinde ve buralardaki belediyelerde ve köylerde fiilen çalıştırılmak suretiyle yaptırılır. Namzetlik süresi de dâhil iki yıllık staj devresi sonunda kaymakam olmaya ehliyetleri staj gördüğü iller valilerince tasdik olunanlar Bakanlıkça kaymakamlık kursuna çağırılırlar.

Kurs programı ile tatbik tarzı İçişleri Bakanlığınca tesbit olunur.

Kaymakamlık kursunu muvaffakiyetle bitirenlere üçer yıl kıdem verilerek kaymakamlığa tâyin olunurlar.

Kaymakamlık stajı sonunda kaymakam olmaya ehliyeti bulunmadığı anlaşılınlarla kaymakamlık kursunda muvaffak olamıyanlar İçişleri Bakanlığının diğer memurluklarına tâyin edilirler.

B) Bu suretle kaymakam tâyin edilenlere üçer yıl kıdem verilir. Bu kıdem zammının kaymakam olmazdan evvel almakta oldukları maaşta bir terfi süresini tamamlayan kısmından fazlası kaymakam olduktan sonra bu suretle alacakları yeni maaştaki kıdemlerine eklenir.

Şu kadar ki, bu zam ile alacakları maaş kaymakamlığın ilk maaş derecesinden aşağı olamaz.

İçiş. K.

(asil olarak maiyet memurluğuna tâyin olunur) ve bu memuriyette bir buçuk yıllık bir kaymakamlık stajına ve bundan sonra da altı aylık bir Kaymakamlık Kursuna tâbi tutulurlar. Şu kadar ki, fiili askerlik ödevine çağırılıp da 29 yaşını bu ödevlerini ifa sırasında geçirmiş bulunanların terhislerinden itibaren altı ay içinde müracaat etmeleri şartıyla bu yaş durumları namzet olarak maiyet memurluklarına alınmalarına mâni teşkil etmez.

Valilerce ehliyetleri tasdik edilmiyen aday maiyet memurları başka bir yere nakledilerek haklarında (A) fıkrası gereğince genel hükümler uygulanır.

MADDE 2. — Aynı kanunun 3 ncu maddesini değiştiren 4 . VIII . 1941 tarih ve 4089 sayılı Kanunun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

A) Kaymakamlık Stajı maiyet memurluklarına İçişleri Bakanlığınca tesbit edilecek esaslar dâhilinde sırasıyla bucak müdürlüklerinde, illerin muhtelif idare şubelerinde, ilçe kaymakamlıkları refakatinde, kaymakamlık vekâletinde ve buralardaki belediyelerde ve köylerde fiilen çalıştırılmak suretiyle yaptırılır. Namzetlik süresi de dâhil iki yıllık staj devresi sonunda kaymakam olmaya ehliyetleri, staj gördüğü iller valilerince tasdik olunanlar Bakanlıkça kaymakamlık kursuna çağırılırlar.

Kurs programıyla tatbik tarzı İçişleri Bakanlığınca tesbit olunur.

Kaymakamlık Kursunu muvaffakiyetle bitirenlere üçer yıllık kıdem verilerek kaymakamlığa tâyin olunurlar. Kaymakamlık Stajı sonunda, kaymakam olmaya ehliyeti bulunmadığı anlaşılınlarla kaymakamlık kursunda muvaffak olamıyanlar İçişleri Bakanlığının diğer memurluklarına tâyin edilirler.

B) Bu suretle kaymakam tâyin edilenlere üçer yıl kıdem verilir. Bu kıdem zammının kaymakam olmazdan evvel almakta oldukları maaşta bir terfi süresini tamamlayan kısmından fazlası kaymakam olduktan sonra bu suretle alacakları yeni maaştaki kıdemlerine eklenir.

Şu kadar ki bu zam ile alacakları maaş kaymakamlığın ilk maaş derecesinden aşağı olamaz.

3656 sayılı Kanunun 3 ncu maddesinin H fıkrası gereğince yabancı dil sınavını kazanmış olup-

Geçici K.

luğuna tâyin olunurlar ve maiyet memurluğunda bir buçuk yıllık kaymakamlık stajına ve bundan sonra da altı aylık kaymakamlık kursuna tâbi tutulurlar.

Şu kadar ki, fiilî askerlik ödevine çağrılıp da 29 yaşını bu ödevleri sırasında geçirmiş bulunanların terhislerinden itibaren altı ay içinde müracaat etmeleri şartı ile bu yaş durumları aday olarak maiyet memurluklarına alınmalarına engel teşkil etmez.

Valilerce ehliyetleri tasdik edilmeyen maiyet memuru adayları başka bir yere nakledilerek haklarında A fıkrası gereğince genel hükümler uygulanır.

MADDE 2. — Aynı kanunun 3 ncü maddesini değiştiren 4 . VII . 1941 tarih ve 4089 sayılı Kanunun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

A) Kaymakamlık stajı; maiyet memurlarına İçişleri Bakanlığınca tesbit edilecek esaslar, dâhilinde bucak müdürlüklerinde, illerin çeşitli idare şubelerinde, ilçe kaymakamlıkları refakatinde, kaymakamlık vekâletinde ve buradaki belediyelerde fiilen çalıştırılma suretiyle yaptırılır. Adaylık süresi de dâhil iki yıllık staj sonunda kaymakam olma ehliyetleri staj gördüğü valilerce ve valilerin bu hususta birbirine zıt işarda bulunmaları halinde İçişleri Bakanlığınca tasdik olunanlar Bakanlık tarafından kaymakamlık kursuna çağırılırlar.

Kurs programı ile uygulama tarzı İçişleri Bakanlığınca tesbit olunur.

Kaymakamlık kursunu başarı ile bitirenler 30 . VI . 1939 tarih ve 3656 sayılı Kanunun birinci maddesinde yazılı maaş derecelerinin 9 ncü derecesiyle ve bunlardan mezkûr kanunun 3 ncü maddesinin (H) fıkrası gereğince yabancı dil imtihanını kazanmış olanlar da 8 nci derecesi ile kaymakamlığa tâyin olunurlar.

Kaymakamlık stajı sonunda, kaymakam olma ehliyeti bulunmadığı anlaşılanlarla Kaymakamlık kursunda muvaffak olamayanlar İçişleri Bakanlığının diğer memurluklarına tâyin edilirler.

B) Kaymakamlık stajı sırasında Bucak Müdürlüklerinde çalıştırılacak maiyet memurları burada kendi maaşları ile ve Bucak Müdürü unvanı altında istihdam olunurlar. Ancak bu

Teklif

3656 sayılı Kanunun üçüncü maddesinin H. fıkrası gereğince yabancı dil sınavını kazanmış olup da kaymakam olmadan evvel bu fıkra göre bir derece yüksek maaş verilmesine imkân bulunmayanlar kaymakam olunca bu haktan ayrıca faydalanırlar.

Üst derece kadro bulunmaması halinde 3656 sayılı Kanunun 8 ne maddesini değiştiren 4598 sayılı Kanunun 4 ne maddesi hükmü uygulanır.

C) Kaymakamlık stajı sırasında Bucak Müdürlüklerinde çalıştırılacak maiyet memurları, burada kendi maaşlarıyla ve bucak müdürü unvanı altında istihdam olunurlar. Ancak bu takdirde bucak müdürlüğü kadrosu mevkuf tutulur.

Maiyet memurluğu kadrosu bulunmayan hallerde bucak müdürlüğü kadrosunda veya kaymakam vekâletinde çalışması sebebiyle memuriyeti stajına mahsuben çalıştırmak caizdir.

D) Bu maddenin « A » fıkrası gereğince tâyin edilip üç yıl kaymakamlık edenlerden Cumhurbaşkanlığı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi, Başbakanlık ve Danıştayda, belediye reisliğinde ve beldiylrin maaşlı kadrolarında ve özel idarelerde bir memurluğa tâyin ve intihap edilenlerin buralardaki hizmet süreleri İçişleri memurluğunda geçmiş sayılır.

Bu maddenin « A » fıkrası gereğince tâyin edilen kaymakamlardan geçen cümlede yazılı yerlerdeki memurlarla İçişleri Bakanlığı teşkilâtı dışında diğer bir memurluğa tâyin veya nakledilenlerin tâyin veya nakledildikleri bu memurluklardaki ilk terfi süresi kaymakamlığa tâyinleri sırasında kazandıkları süre farkı kadar uzatılır.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun yürürlüğe girdiği güne kadar kaymakamlık etmiş olanların maaş ve kıdem durumları bu kanunun ikinci maddesinin «B» fıkrası hükümleri dairesinde düzeltilir.

MADDE 3. — 16 . XII . 942 tarih ve 4329 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

İçiş. K

da kaymakam olmadan evvel bu fıkra göre bir derece yüksek maaş verilmesine imkân bulunmayanlar kaymakam olunca bu haktan ayrıca faydalanırlar.

Üst derece kadro bulunmaması halinde 3656 sayılı Kanunun 8 ne maddesini değiştiren 4598 sayılı Kanunun 4 ne maddesi hükmü uygulanır.

C) Kaymakamlık stajı sırasında bucak müdürlüklerinde çalıştırılacak maiyet memurları burada kendi maaşlarıyla ve bucak müdürü unvanı altında istihdam olunurlar. Ancak bu takdirde bucak müdürlüğü kadrosu mevkuf tutulur.

Maiyet memurluğu kadrosu bulunmazsa bucak müdürlüğü veya başka bir memurluk kadrosunda veya kaymakam vekâletinde stajiyer olarak çalıştırmak caizdir.

D) Bu maddenin A fıkrası gereğince tâyin edilip üç yıl kaymakamlık edenlerden milletvekilliğine veya Cumhurbaşkanlığı, B. M. Meclisi Başkanlık, Danıştay kadrolarındaki memurluklara veya Belediye başkanlıklarına veya (belediyeler) ve Özel idarelerin maaşlı kadrolarında bir memurluğa seçilen veya atanmaların bu görevlerdeki hizmet süreleri idare hizmetinde geçmiş sayılır.

Bu maddenin A fıkrası gereğince tâyin edilen kaymakamlardan geçen cümlede yazılı yerlerdeki memurluklarla İçişleri Bakanlığı teşkilâtı dışında diğer bir memurluğa tâyin veya nakledilenlerin, tâyin veya nakledildikleri bu memurluklardaki ilk terfi süresi kaymakamlığa tâyinleri sırasında kazandıkları süre farkı kadar uzatılır

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar kaymakamlık etmiş olanların maaş ve kıdem durumları bu kanunun ikinci maddesinin B fıkrası hükümleri dairesinde düzeltilir.

MADDE 3. — 16 . XII . 1942 tarih ve 4329 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür

Geçici K.

takdirde Bucak Müdürlüğü kadrosu mevkuf tutulur.

Maiyet memuru kadrosu bulunmazsa Bucak müdürlüğü veya başka bir memurluk kadrosunda veya kaymakam vekâletinde stajiyer olarak çalıştırılabilirler.

C) Bu maddenin (A) fıkrası gereğince tâyin edilip üç yıl kaymakamlık edenlerden Milletvekilliğine veya Cumhurbaşkanlığı, Büyük Millet Meclisi, Başbakanlık, Danıştay kadrolarındaki memurluklara veya Belediye Başkanlığı, Belediye Başkan yardımcılığı ve Belediye Şube müdürlüklerine seçilen veya tâyin olunanların bu görevlerdeki hizmet süreleri İçişleri memurluklarında geçmiş sayılır.

Bu maddenin (A) fıkrası gereğince tâyin edilen kaymakamlardan yukarıki cümlede yazılı yerlerdeki memurluklarla İçişleri Bakanlığı teşkilâtı dışında diğer bir memurluğa tâyin veya nakledilenlerin tâyin veya nakledildikleri memurluklardaki ilk terfi süresi kaymakamlığa tâyinleri sırasında kazandıkları süre farkı kadar uzatılır.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.